

Εργαλειοθήκη – Δραστηριότητα 6: Οδηγός Εκπαιδευτικού

1. Κανόνες & Χρονομέτρηση Συζήτησης (Debate)

Τίτλος Συζήτησης: Πρέπει οι χώρες να δέχονται περισσότερους κλιματικούς μετανάστες;

Σκοπός:

Να συζητηθούν πολλαπλές οπτικές σχετικά με την κλιματική μετανάστευση και να εξασκηθεί η τεκμηριωμένη επιχειρηματολογία (evidence-based argumentation).

1. Δομή (δοκιμαστική έκδοση 45 λεπτών)

- 1. Εισαγωγή – 5 λεπτά
(Ο συντονιστής εξηγεί τους βασικούς κανόνες και το πλαίσιο)
- 2. Προετοιμασία – 5 λεπτά
(Οι ομάδες διαμορφώνουν 2 βασικά επιχειρήματα)
- 3. Συζήτηση (Debate) – 20 λεπτά
(2 γύροι + εναρκτήριες και καταληκτικές τοποθετήσεις)
- 4. Ανατροφοδότηση – 10 λεπτά
(Οι παρατηρητές δίνουν βαθμολογία και σχόλια)
- 5. Αναστοχασμός – 5 λεπτά
(Οι συμμετέχοντες γράφουν σύντομο αναστοχασμό)

2. Βασικοί Κανόνες

- Σεβαστείτε όλους τους ομιλητές — χωρίς διακοπές.
- Βασίστε τα επιχειρήματα σε δεδομένα, γεγονότα και λογική, όχι σε προσωπικές απόψεις.
- Μιλήστε καθαρά και συνοπτικά.
- Ακούστε ενεργά τα σημεία της άλλης ομάδας.
- Οι αποφάσεις του συντονιστή και του χρονομετρητή είναι οριστικές.

3. Ροή Συζήτησης

- Εναρκτήριες τοποθετήσεις: ΥΠΕΡ 2 λεπτά, ΚΑΤΑ 2 λεπτά
- Γύρος 1: ΥΠΕΡ 3 λεπτά → ΚΑΤΑ 3 λεπτά → Αντιρρήσεις 30 δευτ. ο καθένας
- Γύρος 2: ΚΑΤΑ 3 λεπτά → ΥΠΕΡ 3 λεπτά → Αντιρρήσεις 30 δευτ. ο καθένας
- Καταληκτικές τοποθετήσεις: ΥΠΕΡ 1 λεπτό → ΚΑΤΑ 1 λεπτό

2. ΦΑΚΕΛΟΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ – Θέση ΥΠΕΡ

Θέση: Οι χώρες πρέπει να δέχονται περισσότερους κλιματικούς μετανάστες.

Κύρια Επιχειρήματα

1. Ανθρωπιστική Ευθύνη: Η κλιματική αλλαγή επηρεάζει δυσανάλογα φτωχότερες χώρες που συνέβαλαν λιγότερο στις εκπομπές ρύπων. Παράδειγμα: νησιά του Ειρηνικού (Tuvalu, Kiribati) κινδυνεύουν με πλήρη βύθιση.
2. Παγκόσμια Δικαιοσύνη: Οι ανεπτυγμένες χώρες «οφείλουν» ένα κλιματικό χρέος λόγω των ιστορικών τους εκπομπών ρύπων. Η αποδοχή μεταναστών είναι μέρος της δίκαιης κατανομής ευθυνών.
3. Οικονομικά Οφέλη: Οι μετανάστες μπορούν να καλύψουν ελλείψεις εργατικού δυναμικού σε κοινωνίες που γερνούν. Μελέτες δείχνουν ότι συχνά συνεισφέρουν περισσότερα σε φόρους από όσα λαμβάνουν σε παροχές με την πάροδο του χρόνου.
4. Ηθική & Νομική Εξέλιξη: Η Σύμβαση της Γενεύης του 1951 για τους πρόσφυγες είναι ξεπερασμένη. Ορισμένες χώρες (π.χ., η Νέα Ζηλανδία) ήδη δοκιμάζουν ανθρωπιστικές βίξεις για περιβαλλοντικό εκτοπισμό.

Βασικά Δεδομένα

- 43,1 εκατομμύρια άνθρωποι εκτοπίστηκαν από καταστροφές το 2022 (Internal Displacement Monitoring Centre, μέσω νορβηγικού κέντρου για τους πρόσφυγες).
- 216 εκατομμύρια εσωτερικοί κλιματικοί μετανάστες προβλέπονται έως το 2050 (Παγκόσμια Τράπεζα).
- Μόνο το 0,4% των υποθέσεων διεθνούς προστασίας στην ΕΕ αναφέρει περιβαλλοντικούς ή κλιματικούς λόγους (EUAA, 2023).
(Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ασύλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Ανάλυση αποφάσεων ασύλου, 2023)

Χρήσιμα Αποσπάσματα

«Η κλιματική δικαιοσύνη δεν είναι φιλανθρωπία· είναι ευθύνη.» – António Guterres

«Χωρίς προστασία, εκατομμύρια άνθρωποι που εκτοπίζονται από τις κλιματικές επιπτώσεις πέφτουν στα νομικά κενά.» – IOM (2023)

3. ΦΑΚΕΛΟΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ – Θέση ΚΑΤΑ

Θέση: Οι χώρες δεν πρέπει να δέχονται περισσότερους κλιματικούς μετανάστες.

Κύρια Επιχειρήματα

5. Περιορισμένη Ικανότητα & Κοινωνική Συνοχή: Πολλές χώρες ήδη αντιμετωπίζουν προκλήσεις σε στέγαση, εργασία και ένταξη. Μεγάλες εισροές μπορεί να προκαλέσουν πολιτική αντίδραση και αστάθεια.
6. Προσαρμογή στον Τόπο Διαβίωσης: Δώστε προτεραιότητα στην τοπική ανθεκτικότητα και την κλιματική προσαρμογή εκεί όπου ζουν οι άνθρωποι. Η μετεγκατάσταση πρέπει να είναι έσχατη λύση.
7. Νομική Ασάφεια: Οι «κλιματικοί πρόσφυγες» δεν αναγνωρίζονται στη Σύμβαση της Γενεύης του 1951. Η επέκταση των ορισμών μπορεί να υπονομεύσει τα υπάρχοντα συστήματα ασύλου.
8. Εθνική Κυριαρχία & Ασφάλεια: Τα κράτη πρέπει να ελέγχουν τα σύνορα και τους όγκους μετανάστευσης. Νέες κατηγορίες μπορεί να γίνει αντικείμενο κατάχρησης και να είναι δύσκολο να επαληθευτούν.

Βασικά Δεδομένα

- Έως και 1,8 δισεκατομμύρια άνθρωποι θα μπορούσαν να ζουν σε ζώνες θερμικού στρες έως το 2070 (PNAS, 2020).
- Μόνο περίπου το 2% των πολιτικών μετανάστευσης αναφέρει ρητά τον κλιματικό εκτοπισμό (IOM, 2023).
- Το 2023, κατατέθηκαν πάνω από 1,1 εκατομμύριο αιτήσεις ασύλου στην ΕΕ — το υψηλότερο επίπεδο από το 2016 (EUAA, 2024).

Χρήσιμα Αποσπάσματα

- «Η ΕΕ δεν μπορεί να ξεπεράσει την πρόκληση της κλιματικά υποκινούμενης μετανάστευσης ενεργώντας μόνη της.» (*Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, “The future of climate migration” (2022)*)
- «Η ανθρώπινη κινητικότητα που συνδέεται με τις κλιματικές επιπτώσεις πρέπει να αντιμετωπίζεται, όπου είναι δυνατόν, μέσω μέτρων πρόληψης και προσαρμογής στον τόπο διαβίωσης.» (*Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Κλιματική Προσαρμογή (COM/2021/82)*)

4. ΚΑΡΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗ

Θέμα Συζήτησης: Πρέπει οι χώρες να δέχονται περισσότερους κλιματικούς μετανάστες;

Όνομα Παρατηρητή/ριας: _____

Κριτήρια Αξιολόγησης (1–5)

Κριτήριο	Περιγραφή	Βαθμός (1–5)
Σαφήνεια	Ήταν τα επιχειρήματα λογικά και εύκολα να τα παρακολουθήσει κανείς;	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Τεκμηρίωση	Χρησιμοποίησαν οι ομιλητές αξιόπιστα δεδομένα και παραδείγματα;	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Συνάφεια	Ήταν τα επιχειρήματα άμεσα σχετιζόμενα με το θέμα;	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Σεβασμός	Άκουγαν οι συμμετέχοντες/ουσες, παρέμειναν ευγενικοί/ές και απέφυγαν προσωπικές επιθέσεις;	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Πειστικότητα	Σας έπεισε συνολικά η ομάδα;	☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Σχόλια:

Καλύτερο επιχείρημα που ακούστηκε: _____

Πιο πειστικά δεδομένα ή παράδειγμα: _____

Συμβουλές για βελτίωση: _____

5. ΦΥΛΛΟ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΥ (Ατομικό)

Θέμα Συζήτησης: Πρέπει οι χώρες να δέχονται περισσότερους κλιματικούς μετανάστες;

Όνομα Συμμετέχοντα/ουσας: _____

Μετά τη Συζήτηση

1. Η θέση μου (τώρα):

2. Τα δύο πιο πειστικά επιχειρήματα ή δεδομένα ήταν:

3. Η ομάδα μου θα μπορούσε να βελτιωθεί με:

4. Τι έμαθα για τη διαδικασία συζήτησης (debate) ή την τεκμηριωμένη επιχειρηματολογία;
